

Kontrolní závěr z kontrolní akce

23/20

Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo pro místní rozvoj* za rok 2023, účetní závěrka Ministerstva pro místní rozvoj za rok 2023 a údaje předkládané Ministerstvem pro místní rozvoj pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2023

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2023 pod číslem 23/20. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Jaromíra Steidlová.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Ministerstvo pro místní rozvoj při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2023 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaná osoba:

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále také „MMR“).

Kontrolováno bylo období roku 2023 včetně souvisejících skutečností z let předchozích a roku následujícího.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v době od srpna 2023 do května 2024.

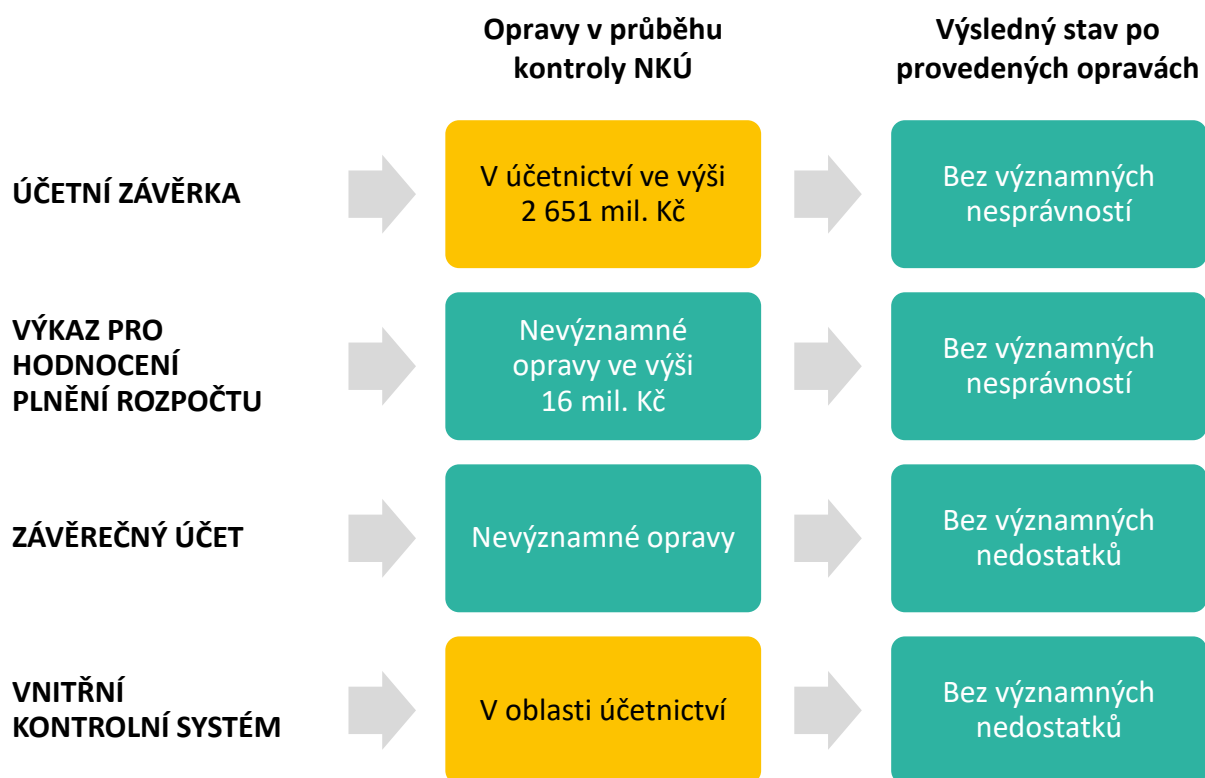
Kolegium NKÚ na svém XII. jednání, které se konalo dne 19. srpna 2024,

schválilo usnesením č. 5/XII/2024

kontrolní závěr v tomto znění:

Účetní závěrka, výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu, závěrečný účet a vnitřní kontrolní systém MMR za rok 2023

NKÚ zahájil kontrolu v průběhu kontrolovaného období 2023. Ministerstvo pro místní rozvoj tak mohlo zjištěné nedostatky průběžně opravovat.

- Nebyly zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky.
- Byly zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky.
- Byly zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky s rozsáhlým dopadem na oblast kontroly.

I. Shrnutí a vyhodnocení

Cílem kontroly bylo prověřit, zda MMR při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2023 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolní akce byla zahájena v průběhu kontrolovaného účetního a rozpočtového období 2023.

1. Vedení účetnictví a účetní závěrka

Účetní závěrka MMR k 31. prosinci 2023 (dále také „ÚZ“) podává dle NKÚ ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky, a to dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky¹.

NKÚ v průběhu kontroly identifikoval nedostatky ve vedení účetnictví. Tyto nedostatky by měly významný vliv na zůstatky položek účetní závěrky MMR za rok 2023 ve výši 2 651 mil. Kč. MMR provádělo opravy jak před předáním konsolidačních účetních záznamů za rok 2023 do centrálního systému účetních informací státu² (dále „CSÚIS“) dle termínů stanovených vyhláškou č. 383/2009 Sb.³, tak i po tomto datu, a to do doby sestavení ÚZ dne 28. března 2024⁴ dle zákona č. 563/1991 Sb.⁵ (viz část IV.1.2 tohoto kontrolního závěru).

V důsledku provedení účetních oprav a realizace potřebných opatření k eliminaci systémových nedostatků ještě v průběhu kontroly NKÚ bylo účetnictví MMR v roce 2023 vedeno v souladu s příslušnými právními předpisy a informace v ÚZ sestavené na jeho základě jsou spolehlivé⁶ (viz část IV.1.3 tohoto kontrolního závěru).

Provedené účetní opravy promítlo MMR i do úprav svých účetních a jiných postupů nastavených v rámci vnitřního kontrolního systému (dále také „VKS“) v těch případech, kdy se jednalo o systémové nedostatky (viz část IV.1.2 tohoto kontrolního závěru).

¹ Vybranými účetními jednotkami jsou podle ustanovení § 1 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, organizační složky státu, státní fondy podle rozpočtových pravidel, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace a zdravotní pojišťovny.

² Viz ustanovení § 6 odst. 5 zákona č. 563/1991 Sb.

³ Vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech).

⁴ Údaje zveřejněné na informačním portálu MONITOR (informační portál MONITOR [online]. Údaje výkazů účetní závěrky [cit. 19. 8. 2024]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/66002222/ucetni-zaverka/rozhava?rad=j&obdobi=2312>) nebyly ani k datu schválení tohoto kontrolního závěru aktualizovány, a byly tak zčásti nesprávné, přestože MMR po provedení oprav předalo do CSÚIS nové účetní výkazy se správnými údaji.

⁵ Viz ustanovení § 18 zákona č. 563/1991 Sb.

⁶ Viz ustanovení § 19 odst. 7 zákona č. 563/1991 Sb.

2. Údaje předkládané Ministerstvem pro místní rozvoj pro hodnocení plnění státního rozpočtu

Dle NKÚ byl výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu MMR za rok 2023 ve všech významných ohledech sestaven v souladu s příslušnými právními předpisy.

NKÚ provedl ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu MMR sestaveném k 31. prosinci 2023⁷ (dále také „výkaz FIN 1-12 OSS“) u údajů o příjmech a výdajích ve sloupci *Skutečnost* kontrolu správnosti jejich třídění z hlediska druhového, odvětvového a prostorového dle rozpočtové skladby.

Informace v údajích MMR pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2023 jsou dle NKÚ spolehlivé. NKÚ v průběhu kontroly zjistil v těchto údajích nevýznamné nedostatky ve výši 16 mil. Kč, které MMR v průběhu kontroly opravilo (viz část IV.2 tohoto kontrolního závěru).

3. Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 317 – Ministerstvo pro místní rozvoj

Dle NKÚ je závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 317 – Ministerstvo pro místní rozvoj za rok 2023 sestaven v rozsahu dle vyhlášky č. 419/2001 Sb.⁸ a informace v něm uvedené odpovídají údajům v rozpočtovém systému, finančním výkazům a údajům z dalších evidencí.

NKÚ prověřil soulad sestavení závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu 317 – *Ministerstvo pro místní rozvoj* za rok 2023 (dále také „ZÚ za rok 2023“) s vyhláškou č. 419/2001 Sb. a shodu informací v něm uvedených se vstupními údaji v rozpočtovém systému, s finančními výkazy a údaji dalších evidencí (viz část IV.3 tohoto kontrolního závěru).

NKÚ v průběhu kontroly zjistil v návrhu ZÚ za rok 2023 nevýznamné nedostatky, které MMR opravilo.

4. Vnitřní kontrolní systém MMR

Dle NKÚ lze vnitřní kontrolní systém MMR po opatřeních přijatých v průběhu kontroly NKÚ považovat za prověřovaných oblastech za účinný.

NKÚ v průběhu kontroly zjistil v oblasti účetnictví významné nedostatky, které VKS MMR neidentifikoval. MMR nedostatky v oblasti účetnictví opravilo a přijalo i ve VKS dostatečná opatření k nápravě systémových nedostatků (viz část IV.4 tohoto kontrolního závěru).

NKÚ dále upozornil na některé operace (viz část IV.5 tohoto kontrolního závěru), při kterých VKS včas neodhalil související rizika a nezabránil porušení právních předpisů. Uvedené nedostatky však nebyly takového rozsahu, aby byly ze strany NKÚ vyhodnoceny jako významné, proto NKÚ v rámci prověřovaných operací vyhodnotil VKS jako účinný.

⁷ Informační portál MONITOR [online]. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu [cit. 19. 8. 2024]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/66002222/rozpocet/souhrnny?rad=j&obdobi=2312>.

⁸ Vyhláška č. 419/2001 Sb., o předkládání údajů pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu.

5. Skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně

NKÚ zjistil skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně ve výši 15,6 mil. Kč.

MMR neodvedlo do státního rozpočtu příjmy státního rozpočtu soustředěné na účtu cizích prostředků v celkové výši 15,6 mil. Kč (viz část IV.5 tohoto kontrolního závěru).

6. Kontrola opatření k nápravě nedostatků uvedených v kontrolním závěru z kontrolní akce NKÚ č. 19/21

MMR realizovalo úplně a správně všech 20 opatření přijatých na základě usnesení vlády.

NKÚ v průběhu kontroly hodnotil také opatření MMR přijatá⁹ k nápravě nedostatků uvedených v kontrolním závěru z kontrolní akce NKÚ č. 19/21¹⁰. MMR přijalo na základě usnesení vlády opatření, která přispěla k odstranění identifikovaných nesprávností (viz část IV.6 tohoto kontrolního závěru).

II. Informace o kontrolované oblasti

MMR bylo zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb.¹¹ Podle tohoto zákona je MMR ústředním orgánem státní správy ve věcech regionální politiky, politiky bydlení, rozvoje domovního a bytového fondu a pro věci nájmu bytů a nebytových prostor, územního plánování a stavebního řádu, vyvlastnění, investiční politiky, cestovního ruchu a pohřebnictví.

V souladu se zákonem č. 219/2000 Sb.¹² je MMR organizační složkou státu (dále také „OSS“) a dle zákona č. 563/1991 Sb. vybranou účetní jednotkou. MMR je ústředním orgánem státní správy a v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb.¹³ a dle vyhlášky č. 412/2021 Sb.¹⁴ je správcem kapitoly státního rozpočtu 317 – *Ministerstvo pro místní rozvoj*.

Přehled vybraných údajů z ÚZ a z výkazu FIN 1-12 OSS vygenerovaného z rozpočtového systému¹⁵ je uveden v následujících tabulkách.

⁹ Na základě usnesení vlády ČR ze dne 8. března 2021 č. 257, ke *Kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 19/21 Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo pro místní rozvoj za rok 2018, účetní závěrka Ministerstva pro místní rozvoj za rok 2018 a údaje předkládané Ministerstvem pro místní rozvoj pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2018*.

¹⁰ Kontrolní akce č. 19/21 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo pro místní rozvoj za rok 2018, účetní závěrka Ministerstva pro místní rozvoj za rok 2018 a údaje předkládané Ministerstvem pro místní rozvoj pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2018*; kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 6/2020 *Věstníku NKÚ*.

¹¹ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

¹² Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

¹³ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

¹⁴ Vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě.

¹⁵ Dle ustanovení § 3 písm. o) zákona č. 218/2000 Sb. je rozpočtový systém informačním systémem veřejné správy, v němž se mj. soustřeďují údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu.

Tabulka č. 1: Údaje ÚZ – rozvaha a výkaz zisku a ztráty (údaje za rok 2023)

Ukazatel	Částka v mil. Kč
Aktiva netto, pasiva	20 102,7
Náklady	28 294,8
Výnosy	20 826,4
Výsledek hospodaření běžného účetního období (ztráta)	-7 468,4

Zdroj: ÚZ.

Pozn.: MMR v ÚZ vykázalo aktiva v hodnotě brutto ve výši 21 894,2 mil. Kč upravené o korekce ve výši 1 791,6 mil. Kč.

Tabulka č. 2: Údaje ÚZ – informace o stavu účtů v knize podrozvahových účtů (údaje za rok 2023)

Položka výkazu	Částka v mil. Kč
901 – Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek	0,8
902 – Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek	16,9
905 – Vyřazené pohledávky	11,2
911 – Krátkodobé podmíněné pohledávky z předfinancování transferů	1 498,6
916 – Ostatní krátkodobé podmíněné závazky z transferů	239,5
934 – Dlouhodobé podmíněné pohledávky z jiných smluv	346,1
943 – Dlouhodobé podmíněné pohledávky ze vztahu k jiným zdrojům	14,2
945 – Dlouhodobé podmíněné úhrady pohledávek z přijatých zajištění	2 369,3
948 – Dlouhodobé podmíněné pohledávky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení	2,3
951 – Dlouhodobé podmíněné pohledávky z předfinancování transferů	174,2
954 – Dlouhodobé podmíněné závazky ze zahraničních transferů	42,8
956 – Ostatní dlouhodobé podmíněné závazky z transferů	38 998,9
972 – Dlouhodobé podmíněné závazky ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku	116,7
974 – Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv	2 132,7
986 – Dlouhodobé podmíněné závazky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení	4 345,8

Zdroj: ÚZ.

Tabulka č. 3: Údaje z výkazu FIN 1-12 OSS

Ukazatel	Částka v mil. Kč
Příjmy (skutečnost celkem)	20 823,8
Výdaje (skutečnost celkem)	28 363,5

Zdroj: výkaz FIN 1-12 OSS.

III. Rozsah kontroly

Kontrolní akce byla kontrolou typu finanční audit a jejím cílem bylo prověřit, zda MMR při vedení účetnictví v roce 2023, při sestavení účetní závěrky k 31. prosinci 2023, při předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2023¹⁶ a při sestavení závěrečného účtu za rok 2023 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaný objem finančních prostředků a majetku představuje hodnotu aktiv, pasiv, nákladů, výnosů a podrozvahových účtů vykázaných v ÚZ a vyčíslených v tabulkách č. 1 a 2. Kontrolovaný objem finančních prostředků v rámci výkazu FIN 1-12 OSS představuje součet celkových příjmů a výdajů ve sloupci *Skutečnost*, jejichž hodnoty jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Kontrola se zaměřila na činnosti a skutečnosti, které byly předmětem účetnictví¹⁷ a měly vliv na hodnotu kontrolovaných významných konečných zůstatků účtů v ÚZ, na hodnotu významných údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2023 a na ZÚ za rok 2023.

V oblasti vedení účetnictví se kontrola zaměřila na jeho správnost, úplnost, průkaznost a srozumitelnost. Prověřila dodržování směrné účtové osnovy, správnost používání účetních metod a ostatních podmínek vedení účetnictví stanovených zákonem č. 563/1991 Sb. a vyhláškou č. 410/2009 Sb.¹⁸ U vybraných účetních případů byla provedena kontrola s cílem prověřit systém účtování a vykazování informací o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví.

V případě údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu bylo prověřováno, zda byla dodržena správnost třídění příjmů a výdajů rozpočtovou skladbou z hlediska druhového, odvětvového a prostorového dle vyhlášky č. 412/2021 Sb.

Výběr položek účetní závěrky a údajů předkládaných Ministerstvem pro místní rozvoj pro hodnocení plnění státního rozpočtu provedl NKÚ s ohledem na vyhodnocená rizika nesprávnosti vykázaných údajů.

U relevantních transakcí byl prověřován soulad s vybranými ustanoveními dalších právních předpisů, a to zejména zákona č. 218/2000 Sb. a zákona č. 219/2000 Sb.

V případě uzavírání smluv a objednávek bylo prověřováno jejich uveřejnění v registru smluv dle zákona č. 340/2015 Sb.¹⁹

¹⁶ Dle ustanovení § 20 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb. jsou OSS povinny předkládat údaje potřebné pro průběžné hodnocení plnění státního rozpočtu. Způsob a termíny předkládání údajů a jejich rozsah stanovuje vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků a rozpočtů dobrovolných svazků obcí. Dle ustanovení § 5 odst. 1 a dle přílohy č. 1 této vyhlášky zpracovávají OSS údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu přímo v rozpočtovém systému, ve kterém je z nich následně sestavován výkaz FIN 1-12 OSS.

¹⁷ MMR je jakožto OSS povinno v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. účtovat o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Informace, které předkládá v účetní závěrce, musí být spolehlivé, srovnatelné, srozumitelné a posuzují se z hlediska významnosti.

¹⁸ Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

¹⁹ Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

NKÚ na základě prověřovaných skutečností vyhodnotil **nastavení VKS** v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a závěrečného účtu (vnitřní předpisy, interní audit, účetní metody, účetní doklady, účetní knihy, inventarizace majetku a závazků, účetní závěrka a schvalování účetní závěrky) dle zákonů č. 563/1991 Sb., č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů a v oblasti řídicí kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb.²⁰ a vyhlášky č. 416/2004 Sb.²¹ NKÚ dále u prověřovaných operací v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a závěrečného účtu dle zákonů č. 563/1991 Sb., č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů a v oblasti hospodaření s majetkem státu dle zákona č. 219/2000 Sb., finančního hospodaření dle zákona č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů (zejména dle zákona č. 340/2015 Sb.) a v oblasti řídicí kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb. a vyhlášky č. 416/2004 Sb. vyhodnotil **funkčnost VKS**, tj. zda jsou prvky VKS implementovány tak, aby bylo zamezeno vzniku nesprávností. Kombinace zjištění týkajících se nastavení a funkčnosti VKS ve výše uvedených oblastech pak byla podkladem pro hodnocení účinnosti VKS MMR.

Při kontrole ZÚ za rok 2023 bylo prověřeno, zda je závěrečný účet sestaven v souladu s požadavky vyhlášky č. 419/2001 Sb. a zda je také v souladu se skutečností, tj. zda vybrané údaje uváděné v závěrečném účtu jsou správné a úplné ve srovnání s finančními výkazy obsahujícími údaje pro hodnocení plnění rozpočtu, s údaji v účetnictví, s údaji z účetních závěrek MMR a podřízených organizací v rámci kapitoly státního rozpočtu 317 a s jinými veřejně dostupnými zdroji, např. usneseními vlády České republiky, veřejně přístupnými rejstříky apod.

Při kontrole bylo provedeno také vyhodnocení opatření přijatých k nápravě nedostatků uvedených v kontrolním závěru z kontrolní akce NKÚ č. 19/21.

V rámci kontroly byl rovněž proveden rozbor výsledku hospodaření MMR z aktuálního a peněžního pohledu. Kontrola se dále zaměřila na to, zda a jak MMR využívá aktuální účetní informace včetně informací vykazovaných na podrozvahových účtech.

Pozn.: Všechny právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

Hodnoty uvedené v tomto kontrolním závěru byly zaokrouhleny, čímž může vzniknout drobný nesoulad v některých uváděných finančních údajích.

²⁰ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

²¹ Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Vedení účetnictví, účetní opravy realizované MMR v průběhu kontroly a spolehlivost údajů ÚZ

1.1 Aplikace účetní regulace účetní jednotkou MMR

Vykazování finančního nástroje spolufinancovaného z rozpočtu EU

MMR uzavřelo v roce 2020 jakožto řídicí orgán *Integrovaného regionálního operačního programu 2014–2020* (dále jen „IROP“) se státním fondem dohodu o financování dle čl. 38 odst. 4 písm. c) nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013²² (dále jen „Obecné nařízení“) pro specifický cíl 2.5: Snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení (dále jen „Dohoda o financování“). Dle Obecného nařízení řídicí orgán takovou dohodu uzavírá se správcem finančního nástroje²³ (dále jen „FN“).

Dle Dohody o financování vykonává MMR roli poskytovatele a státní fond roli správce tohoto FN. MMR společně se státním fondem stanovilo postupy pro poskytování podpory ve výši 1 mld. Kč z prostředků MMR, která byla následně kryta z rozpočtu EU v rámci IROP.

Z Dohody o financování vyplývá, že MMR poskytlo prostředky odpovídající alokaci FN státnímu fondu na základě rozhodnutí o poskytnutí dotace. Z prostředků FN se hradí zvýhodněné úvěry (na úhradu způsobilých výdajů) poskytnuté konečným příjemcům a poplatky za správu FN, které dle Dohody o financování náleží státnímu fondu za činnosti vykonávané na základě Dohody o financování. Poplatky za správu FN vykazuje MMR na účtu 518 – *Ostatní služby*.

MMR vykázalo v ÚZ na účtu 471 – *Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery* částku ve výši 0,98 mld. Kč představující peněžní prostředky poskytnuté dle Dohody o financování státnímu fondu přidělené do FN IROP. Uvedený postup MMR spočívající ve vykazování finančního nástroje jako dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery byl NKÚ vyhodnocen jako správný, neboť dle Dohody o financování jsou převody prostředků do FN prováděny na základě rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Obdobné finanční nástroje vykazují i jiné OSS, které prostředky vložené do finančních nástrojů spolufinancovaných z rozpočtu EU vykazují také jako dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery²⁴, nebo např. jako dlouhodobý finanční majetek²⁵.

²² Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

²³ Dohoda o financování vymezuje FN IROP jako FN vytvořený na celostátní úrovni dle čl. 38 odst. 1 písm. b) Obecného nařízení. Jedná se o FN, který je v souladu s čl. 38 odst. 3 písm. b) a odst. 4 písm. c) Obecného nařízení navržen k dosažení specifického cíle 2.5 IROP Snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení v rámci prioritní osy 2 – Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů.

²⁴ Viz např. kontrolní závěr NKÚ z kontrolní akce č. 22/18 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo životního prostředí za rok 2022, účetní závěrka Ministerstva životního prostředí za rok 2022 a údaje předkládané Ministerstvem životního prostředí pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2022*; kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 6/2023 *Věstníku NKÚ*.

²⁵ Viz např. kontrolní závěr NKÚ z kontrolní akce č. 20/34 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo průmyslu a obchodu za rok 2020, účetní závěrka Ministerstva průmyslu a obchodu za rok 2020*

1.2 Opravy chyb v účetnictví v průběhu účetního období

NKÚ zahájil kontrolu již v průběhu kontrolovaného účetního období 2023, což umožnilo MMR provést opravu nedostatků identifikovaných v účetnictví v průběhu kontroly NKÚ ještě před uzavřením účetních knih a sestavením účetní závěrky.

Provedením oprav nedostatků identifikovaných Nejvyšším kontrolním úřadem v rámci kontrolní akce č. 23/20 předešlo MMR vzniku významných nesprávností v ÚZ v souhrnné výši 2 651 mil. Kč²⁶.

1.2.1 Nesprávná výše podmíněných závazků na účtu 956 – *Ostatní dlouhodobé podmíněné závazky z transferů*

MMR **neúčtovalo o některých předpokládaných závazcích z rozhodnutí**, která již byla vydaná a evidovaná v informačním systému *Evidenční dotační systém* (dále také „IS EDS“) a v rozpočtovém informačním systému zjednodušené evidence dotací (dále také „RIS ZED“). **O některých předpokládaných závazcích z rozhodnutí účtovalo duplicitně** na ostatních podmíněných závazcích z transferů **a neodúčtovalo z ostatních podmíněných závazků z transferů předpokládané závazky, které byly již čerpány**. Jednalo se o **nedostatek v celkové výši 853 mil. Kč**, který MMR **opravilo** a dále k němu **přijalo systémové opatření** v podobě čtvrtletní kontroly podmíněných závazků z transferů v účetním informačním systému na základě vydaných rozhodnutí a realizovaných úhrad za jednotlivé projekty IS EDS a RIS ZED.

1.2.2 Účetní případy související se zrušením regionálních rad regionů soudržnosti

Zákonem č. 251/2021 Sb.²⁷ byly **k 31. prosinci 2021 zrušeny regionální rady regionů soudržnosti** (dále také „RRRS“). RRRS působily jako řídicí orgány *Regionálního operačního programu* a byly zřízeny za účelem realizace podpory regionálního rozvoje prostřednictvím poskytování dotací z Evropského fondu regionálního rozvoje. **Právním nástupcem RRRS se od 1. ledna 2022 stala Česká republika – MMR.**

Změnu pravomoci ve věcech odvodů za porušení rozpočtové kázně v případě prostředků poskytnutých z rozpočtu RRRS upravil čl. IX zákona č. 251/2021 Sb. Dle tohoto ustanovení **přešla k 1. lednu 2022 správa odvodů za porušení rozpočtové kázně** týkající se prostředků poskytnutých z rozpočtu RRRS **na finanční úřady**, které pohledávky za příslušnými konečnými příjemci (porušiteli rozpočtové kázně) vymáhají. **MMR tak nevystupuje v roli správce daně**. V případě, že finanční úřad pohledávku vymůže, zasílá MMR avízo o platbě a následně převádí vymoženou část na depozitní účet MMR. Část odpovídající výši příspěvku spolufinancovaného z rozpočtu EU odvádí MMR na účet cizích prostředků Ministerstva financí (dále také „MF“) a část odpovídající výši příspěvku spolufinancovaného ze státního rozpočtu zůstává u MMR a stává se příjmem státního rozpočtu. V této souvislosti byly u MMR **identifikovány následující nedostatky, které MMR v průběhu kontroly opravilo:**

- **MMR na účtech 315 – Jiné pohledávky z hlavní činnosti a 344 – Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce účtovalo o pohledávkách a na účtu 325 – Závazky z dělené správy o souvisejících závazcích** převzatých od RRRS **z titulu vyměřených**

a údaje předkládané Ministerstvem průmyslu a obchodu pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020; kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2021 Věstníku NKÚ.

²⁶ Jedná se o vlastní výpočet NKÚ zohledňující výsledné dopady provedených účetních oprav na zůstatky položek účetní závěrky (tj. je zohledněno současné nadhodnocení a podhodnocení stejné položky účetní závěrky).

²⁷ Zákon č. 251/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

odvodů za porušení rozpočtové kázně v celkové výši 158 mil. Kč. MMR nemělo o těchto případech účtovat jako o svých pohledávkách a závazcích, neboť správa odvodů za porušení rozpočtové kázně týkající se prostředků poskytnutých z rozpočtu RRRS přešla na příslušné finanční úřady. MMR tak nevystupuje v roli správce daně, těmi jsou příslušné finanční úřady.

- **MMR na účtu 315 – Jiné pohledávky z hlavní činnosti vykazovalo pohledávku ve výši 28 mil. Kč, přestože se jednalo o případ, který již příslušný finanční úřad vymohl a vymožené peněžní prostředky zaslal MMR.**
- **MMR neúčtovalo o výnosech z peněžních prostředků přijatých od finančního úřadu a představujících vrácené prostředky z titulu odvodu za porušení rozpočtové kázně v celkové výši 15,6 mil. Kč. Namísto toho MMR účtovalo o neexistujících závazcích ve výši 15,6 mil. Kč na účtu 378 – Ostatní krátkodobé závazky.** Porušení rozpočtové kázně v souvislosti s neodvedením těchto přijatých peněžních prostředků do příjmů státního rozpočtu je uvedeno v části IV.5 tohoto kontrolního závěru.
- **MMR v roce 2023 uhradilo dvě sankční platby (úroky z prodlení) v celkové výši 41 mil. Kč, které přešly na MMR jako na právního nástupce v souvislosti se zrušením RRRS. O těchto sankčních platbách účtovalo MMR nesprávně jako o transferu na účtu 571 – Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery namísto na účtu 541 – Smluvní pokuty a úroky z prodlení.**
- **MMR na účtech 905 – Vyřazené pohledávky a 906 – Vyřazené závazky účtovalo o vyřazených pohledávkách a závazcích v celkové výši 251 mil. Kč převzatých od RRRS a představujících regionální radou prominutou část konečné výše odvodů za porušení rozpočtové kázně, přestože o těchto případech nemělo MMR účtovat, neboť nevystupovalo v roli správce daně.**
- **MMR na účtu 948 – Dlouhodobé podmíněné pohledávky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení vykazovalo podmíněné pohledávky ve výši 64 mil. Kč související s odvody za porušení rozpočtové kázně v minulosti vyměřenými regionálními radami, které již příslušný finanční úřad vymohl a vymožené peněžní prostředky zaslal MMR.**
- **MMR na účtu 986 – Dlouhodobé podmíněné závazky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení vykazovalo podmíněný závazek ve výši 56 mil. Kč převzatý od RRRS z titulu soudních sporů, správních řízení a jiných řízení, a to za případ související s odvodem za porušení rozpočtové kázně v minulosti vyměřeným RRRS, který již příslušný finanční úřad vymohl a vymožené peněžní prostředky zaslal MMR, jež je odvedlo na bankovní účet MF.**

1.2.3 Nesprávná výše podmíněných pohledávek ze zástavních smluv na účtu 945 – Dlouhodobé podmíněné úhrady pohledávek z přijatých zajištění

MMR účtovalo duplicitně o podmíněných pohledávkách ze tří zástavních smluv a o některých podmíněných pohledávkách ze zástavních smluv naopak neúčtovalo vůbec, přestože se jednalo o aktivní zástavy. Tento systémový nedostatek byl vyčíslen v částce 479 mil. Kč.

MMR odúčtovalo duplicitní podmíněné pohledávky ze zástavních smluv a chybějící podmíněné pohledávky z aktivních zástav doúčtovalo. Dále MMR přijalo opatření k úpravě

interního postupu **evidence zástavních smluv a zahájilo interní kontrolu souladu dat** v katastru nemovitostí a v informačních systémech MMR.

1.2.4 Záruka cestovním kancelářím a záruční fond CK 2022

Na základě usnesení vlády ze dne 5. listopadu 2021 č. 982²⁸ a usnesení vlády ze dne 8. června 2022 č. 499²⁹ uzavřelo MMR s finanční institucí dne 22. prosince 2021 Dohodu o realizaci subtitulu „Záruka cestovním kancelářím“ a o vytvoření a správě záručního fondu CK 2022 ve znění dodatku č. 1 ze dne 16. června 2022 (dále „Dohoda“). V souladu s Dohodou a na základě rozhodnutí o poskytnutí dotace poskytlo MMR v roce 2022 finanční instituci peněžní prostředky na vytvoření a správu záručního fondu CK 2022.

MMR o prostředcích na vytvoření a správu záručního fondu CK 2022 ve výši 218 mil. Kč účtovalo nesprávně na účtu 462 – Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé. Vzhledem k tomu, že se jednalo o poskytnutí dotace na základě vydaných **rozhodnutí o poskytnutí dotace, a nikoliv o poskytnutí návratné finanční výpomoci, mělo MMR o prostředcích na vytvoření a správu záručního fondu CK 2022 účtovat na účtu 471 – Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery.**

MMR přeúčtovalo částku 218 mil. Kč z nesprávného účtu 462 – Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé na účet 471 – Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery.

1.2.5 Nesprávné účtování o výnosech z předfinancování netransferových výdajů

MMR **nesprávně účtovalo o výnosech z předfinancování netransferových výdajů na účtu 675 – Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z předfinancování transferů.** Tento **systemový nedostatek** byl vyčíslen v **částce 160 mil. Kč.**

MMR přeúčtovalo výnosy z nesprávného účtu 675 – Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z předfinancování transferů na účet 671 – Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů a účet 401 – Jmění účetní jednotky a přijalo systemové opatření v podobě rozlišování refundovaných výnosů, které byly předfinancovány jako transfer, netransferové neinvestiční výdaje nebo jako netransferové investiční výdaje.

1.2.6 Nesprávné účtování o peněžních prostředcích vložených do Regionálního rozvojového fondu

MMR o prostředcích vložených do Regionálního rozvojového fondu (dále „RRF“), které jsou pro MMR vedeny na třech bankovních účtech u finanční instituce, účtovalo nesprávně na účtu 462 – Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé ve výši 84,5 mil. Kč a na účtu 241 – Běžný účet ve výši 20 mil. Kč. MMR z těchto peněžních prostředků žádné návratné finanční výpomoci neposkytovalo. Navíc s **prostředky RRF** na bankovních účtech, ke kterým nemá MMR dispoziční oprávnění, **nemůže volně disponovat, a nejedná se tak o likvidní prostředky pro MMR. V důsledku uvedených skutečností mělo MMR účtovat o prostředcích RRF jako o dlouhodobém finančním majetku na účtu 069 – Ostatní dlouhodobý finanční majetek.**

²⁸ Usnesení vlády ze dne 5. listopadu 2021 č. 982, o změně rámcových podmínek dotačního titulu COVID-Ubytování II schválených usnesením vlády ze dne 29. března 2021 č. 334.

²⁹ Usnesení vlády ze dne 8. června 2022 č. 499, o navýšení financování subtitulu „Záruka cestovním kancelářím“ schváleného usnesením vlády ze dne 5. listopadu 2021 č. 982, o změně rámcových podmínek dotačního titulu COVID-Ubytování II schválených usnesením vlády ze dne 29. března 2021 č. 334.

MMR přeúčtovalo prostředky RRF z účtů 462 – Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé a 241 – Běžný účet na účet 069 – Ostatní dlouhodobý finanční majetek.

1.2.7 Neúčtování o existujících podmíněných závazcích na účtu 972 – Dlouhodobé podmíněné závazky ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku

MMR na účtu 972 – Dlouhodobé podmíněné závazky ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku neúčtovalo o existujících podmíněných závazcích ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku v celkové výši 95 mil. Kč.

MMR doučtovalo chybějící podmíněné závazky na účet 972 – Dlouhodobé podmíněné závazky ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku.

1.3 Spolehlivost údajů ÚZ

Údaje ÚZ vykázalo MMR v rozvaze, ve výkazu zisku a ztráty, v přehledu o peněžních tocích, v přehledu o změnách vlastního kapitálu a v příloze.

Pro vyhodnocení spolehlivosti údajů ÚZ stanovil NKÚ hladinu významnosti³⁰ ve výši 600 mil. Kč³¹.

V účetní závěrce sestavené po provedení oprav (uvedených v části IV.1.2 tohoto kontrolního závěru) nezjistil NKÚ žádné neopravené nesprávnosti.

Dle NKÚ účetní závěrka MMR k 31. prosinci 2023 podává ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky.

Spolehlivé informace účetní závěrky mají dle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. umožnit jejím uživatelům činit ekonomická rozhodnutí. V rámci kontroly provedl NKÚ rozbor výsledku hospodaření MMR z pohledu aktuálního (účetního) a peněžního (plnění rozpočtu) a popis, zda a jak MMR využívá aktuální účetní informace vč. informací vykazovaných na podrozvahových účtech – blíže viz příloha č. 1 a č. 2 tohoto kontrolního závěru.

2. Údaje předkládané Ministerstvem pro místní rozvoj pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2023

NKÚ provedl ve výkazu FIN 1-12 OSS MMR sestaveném k 31. prosinci 2023 u údajů o příjmech a výdajích ve sloupci *Skutečnost* kontrolu správnosti jejich druhového, odvětvového a prostorového třídění dle rozpočtové skladby.

³⁰ Významnost (materialita) reprezentuje u ÚZ hodnotu nesprávností, jejíž překročení by již mohlo ovlivnit přiměřeně znalého uživatele. Při stanovení významnosti postupuje NKÚ v souladu s *Kontrolními standardy NKÚ* a zohledňuje příklady dobré praxe vyplývající z mezinárodních standardů nejvyšších kontrolních institucí (ISSAI) pro finanční audit.

³¹ Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích ÚZ stanovil NKÚ hladinu významnosti ve výši cca 2 % z nákladů, které byly k 31. prosinci 2023 vykázány ve výši 28 295 mil. Kč.

2.1 Opravy chyb v klasifikaci rozpočtových příjmů a výdajů v průběhu roku 2023

NKÚ zahájil kontrolu již v průběhu kontrolovaného rozpočtového období 2023, což umožnilo MMR provést opravu nedostatků identifikovaných v klasifikaci rozpočtových výdajů a příjmů v průběhu kontroly NKÚ ještě před sestavením výkazu FIN 1-12 OSS.

V údajích předkládaných MMR pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2023 zjistil NKÚ v průběhu kontroly nevýznamné nedostatky ve výši 16 mil. Kč³², které MMR v průběhu kontroly opravilo. Tyto nedostatky byly způsobeny zejména tím, že MMR zatřídňovalo některé transfery poskytované státním podnikům, zájmovým sdružením právnických osob, spolkům, ústavům, nadacím a nadačním fondům na nesprávnou rozpočtovou položku.

2.2 Spolehlivost údajů výkazu FIN 1-12 OSS

Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích předkládaných Ministerstvem pro místní rozvoj pro hodnocení plnění státního rozpočtu stanovil NKÚ hladinu významnosti ve výši 600 mil. Kč³³.

Dle NKÚ byl uvedený výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ve všech významných ohledech sestaven v souladu s příslušnými právními předpisy.

3. Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 317 – Ministerstvo pro místní rozvoj za rok 2023

Při kontrole ZÚ za rok 2023 se NKÚ zaměřil na dodržení souladu s vyhláškou č. 419/2001 Sb., na ověření správnosti a úplnosti údajů a číselných hodnot uvedených v průvodní zprávě, v číselných sestavách a v tabulkových přílohách.

ZÚ za rok 2023 obsahoval průvodní zprávu, povinné číselné sestavy a tabulkové přílohy stanovené vyhláškou č. 419/2001 Sb.

NKÚ v průběhu kontroly zjistil v návrhu ZÚ za rok 2023 nevýznamné nedostatky, které MMR opravilo. Tyto nedostatky se tak již nevyskytovaly ve finální verzi návrhu ZÚ za rok 2023, kterou MMR předložilo v termínu dle vyhlášky č. 419/2001 Sb. mimo jiné Nejvyššímu kontrolnímu úřadu.

Dle NKÚ je ZÚ za rok 2023 sestaven v rozsahu dle vyhlášky č. 419/2001 Sb. a informace v něm uvedené odpovídají údajům v rozpočtovém systému, finančním výkazům a údajům z dalších evidencí.

4. Vnitřní kontrolní systém MMR

NKÚ v průběhu kontroly zjistil v oblasti účetnictví významné nedostatky, které VKS MMR neidentifikoval. MMR nedostatky v oblasti účetnictví opravilo a přijalo i ve VKS dostatečná opatření k nápravě systémových nedostatků.

³² Jedná se o vlastní výpočet NKÚ zohledňující výsledné dopady provedených oprav na zůstatky položek výkazu FIN 1-12 OSS (tj. je zohledněno současné nadhodnocení a podhodnocení stejné položky výkazu FIN 1-12 OSS).

³³ Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu stanovil NKÚ hladinu významnosti ve výši cca 2 % z celkových výdajů, které byly k 31. prosinci 2023 vykázány ve výši 28 364 mil. Kč.

Dle NKÚ účetní závěrka MMR sestavená k 31. prosinci 2023 podává ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky (viz část IV.1.3 tohoto kontrolního závěru).

V případě údajů předkládaných Ministerstvem pro místní rozvoj pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2023 NKÚ zjistil, že jsou tříděny ve všech významných ohledech v souladu s vyhláškou č. 412/2021 Sb. (viz část IV.2 tohoto kontrolního závěru).

Dle NKÚ je závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 317 za rok 2023 sestaven v rozsahu dle vyhlášky č. 419/2001 Sb. a informace v něm uvedené odpovídají údajům v rozpočtovém systému, finančním výkazům a údajům z dalších evidencí (viz část IV.3 tohoto kontrolního závěru).

NKÚ u dvou finančních operací (viz část IV.5 tohoto kontrolního závěru) zjistil, že vnitřní kontrolní systém nezabránil porušení povinnosti stanovené zákonem č. 218/2000 Sb. Jednalo se o případy, kdy MMR neodvedlo do státního rozpočtu příjmy státního rozpočtu soustředěné na účtu cizích prostředků v celkové výši 15,6 mil. Kč.

NKÚ konstatuje, že VKS u některých operací včas neodhalil související rizika a nezabránil porušení právních předpisů. Uvedené nedostatky však nebyly takového rozsahu, aby byly ze strany NKÚ vyhodnoceny jako významné, proto NKÚ v rámci prověřovaných operací vyhodnotil VKS jako účinný.

5. Skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně

MMR v rozporu s ustanovením § 45 odst. 11 zákona č. 218/2000 Sb. neodvedlo do státního rozpočtu peněžní prostředky v celkové výši 15,6 mil. Kč, které dne 6. února 2023 obdrželo od finančního úřadu na účet cizích prostředků. Jednalo se o vrácené peněžní prostředky poskytnuté v rámci dvou projektů, které byly v minulosti podpořeny prostřednictvím *Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad* pro období 2007–2013. Tento operační program byl již ukončen a vrácené peněžní prostředky v něm nelze dále použít, a proto je mělo MMR odvést do státního rozpočtu ve lhůtách dle ustanovení § 45 odst. 11 zákona č. 218/2000 Sb. **Dle ustanovení § 44 odst. 1 písm. g) zákona č. 218/2000 Sb. je neprovedení odvodu podle ustanovení § 45 odst. 11 téhož zákona porušením rozpočtové kázně.**

6. Vyhodnocení opatření přijatých k nápravě nedostatků uvedených v kontrolním závěru z kontrolní akce č. 19/21

MMR přijalo na základě usnesení vlády ze dne 8. března 2021 č. 257 opatření k nápravě nedostatků uvedených v kontrolním závěru z kontrolní akce NKÚ č. 19/21. MMR tato opatření realizovalo v plném rozsahu a správně.

Seznam zkratek

CK	cestovní kancelář
CSÚIS	centrální systém účetních informací státu
Dohoda o financování	dohoda o financování dle čl. 38 odst. 4 písm. c) nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 pro specifický cíl 2.5: <i>Snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení</i>
FN	finanční nástroj
IROP	<i>Integrovaný regionální operační program 2014–2020</i>
IS EDS	informační systém <i>Evidenční dotační systém</i>
MF	Ministerstvo financí
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
Obecné nařízení	nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006
OSS	organizační složka/složky státu
RIS ZED	rozpočtový informační systém zjednodušené evidence dotací
RRF	Regionální rozvojový fond
RRRS	regionální rada regionů soudržnosti
ÚZ	účetní závěrka MMR sestavená k 31. prosinci 2023 s datem sestavení 28. března 2024
VKS	vnitřní kontrolní systém
výkaz FIN 1-12 OSS	výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu MMR sestavený k 31. prosinci 2023
ZÚ za rok 2023	závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 317 – <i>Ministerstvo pro místní rozvoj</i> za rok 2023

Rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření MMR

Mezi charakteristické činnosti, které MMR v rámci své působnosti zajišťuje, patří poskytování transferů, tj. zejména dotací a příspěvků. MMR v roce 2023 poskytovalo následující druhy transferů:

- zahraniční transfery spolufinancované ze státního rozpočtu a rozpočtu EU (zejména *Integrovaný regionální operační program 2014+*, *Integrovaný regionální operační program REACT-EU 2014+* a *Integrovaný regionální operační program 2021+*),
- národní transfery kryté pouze ze státního rozpočtu (zejména programy bytové politiky, programy podpory regionálního rozvoje, programy cestovního ruchu, programy územního plánování).

Tyto činnosti měly významný vliv na vykázané účetní i rozpočtové informace k 31. prosinci 2023, kde se promítly zejména následujícím způsobem:

– oblast účetních údajů (výkazy: rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha)

- **prostřednictvím krátkodobých pohledávek** ve výši 16 130 mil. Kč vykazovaných na účtu 373 – *Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery*;
- **prostřednictvím dlouhodobých pohledávek** ve výši 1 199 mil. Kč vykazovaných na účtu 471 – *Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery*;
- **prostřednictvím krátkodobých závazků** ve výši 16 123 mil. Kč vykazovaných na účtu 389 – *Dohadné účty pasivní* jako odhadovaná výše spotřebovaných, ale nevyúčtovaných transferů;
- **prostřednictvím nákladů na transfery** ve výši 26 410 mil. Kč vykazovaných na účtu 575 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na předfinancování transferů* a 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery*;
- **prostřednictvím výnosů z transferů** ve výši 20 696 mil. Kč vykazovaných zejména na účtu 675 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z předfinancování transferů*;
- **prostřednictvím podrozvahových účtů**, a to zejména krátkodobých a dlouhodobých podmíněných pohledávek z transferů v celkové výši 1 673 mil. Kč (účet 911 – *Krátkodobé podmíněné pohledávky z předfinancování transferů* a 951 – *Dlouhodobé podmíněné pohledávky z předfinancování transferů*), krátkodobých a dlouhodobých podmíněných závazků z transferů v celkové výši 39 281 mil. Kč (účet 916 – *Ostatní krátkodobé podmíněné závazky z transferů*, 954 – *Dlouhodobé podmíněné závazky ze zahraničních transferů* a 956 – *Ostatní dlouhodobé podmíněné závazky z transferů*) a dále dlouhodobých podmíněných úhrad pohledávek od příjemců dotací, se kterými byly uzavřeny a do katastru nemovitostí vloženy smlouvy o zřízení zástavního práva ve výši 2 369 mil. Kč (účet 945 – *Dlouhodobé podmíněné úhrady pohledávek z přijatých zajištění*).

– oblast rozpočtových údajů (výkaz FIN 1-12 OSS)

- **v rámci příjmů** v podobě převodů z Národního fondu ve výši 20 684 mil. Kč (rozpočtové položky 4118 – *Neinvestiční převody z Národního fondu* a 4218 – *Investiční převody z Národního fondu*) a **v rámci výdajů** v podobě poskytnutých investičních transferů

zejména krajům, obcím, nemocnicím, podnikatelům a církvím a náboženským společnostem ve výši 20 897 mil. Kč (rozpočtové položky 6342 – *Investiční transfery krajům*, 6341 – *Investiční transfery obcím*, 6316 – *Investiční transfery obecním a krajským nemocnicím – obchodním společnostem*, 6313 – *Investiční transfery nefinančním podnikatelům – právnickým osobám* a 6323 – *Investiční transfery církvím a náboženským společnostem*) a v podobě poskytnutých neinvestičních transferů obcím ve výši 1 078 mil. Kč (rozpočtová položka 5321 – *Neinvestiční transfery obcím*).

Porovnáním výsledku rozpočtového hospodaření MMR za rok 2023 hodnoceného na bázi peněžních toků a výsledku dle aktuální báze byl zjištěn rozdíl ve výši 71,3 mil. Kč. Výsledným saldem peněžních toků dle výkazu FIN 1-12 OSS byl deficit ve výši 7 539,7 mil. Kč. Výsledek hospodaření běžného účetního období dle účetního výkazu zisku a ztráty byla ztráta ve výši 7 468,4 mil. Kč.

Hlavní důvody vzniku rozdílu mezi saldem peněžních toků a hospodářským výsledkem běžného účetního období jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 1: Významné účetní operace způsobující rozdíly mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření MMR k 31. prosinci 2023 (v mil. Kč)

Účetní operace způsobující rozdíly mezi příjmy a výnosy			
Účetní operace	Vliv na příjmy	Vliv na výnosy	Rozdíl
Příjem refundace netransferových investičních výdajů	17,8	0,0	17,8
Rozdíl mezi příjmy a výnosy za účetní operace celkem			17,8
Účetní operace způsobující rozdíly mezi výdaji a náklady			
Účetní operace	Vliv na výdaje	Vliv na náklady	Rozdíl
Odpisy DM (účet 551)	0,0	113,5	-113,5
Tvorba a zúčtování rezerv (účet 555)	0,0	-45,4	45,4
Zúčtování nákladů příštích období z minulého účetního období (5xx/381)	0,0	21,9	-21,9
Náklady příštích období za rok 2023 (381/321, 321/223)	36,6	0,0	36,6
Výdaje na pořízení dlouhodobého majetku	127,0	0,0	127,0
Rozdíl mezi výdaji a náklady za účetní operace celkem			73,6
Rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření MMR za účetní operace celkem			55,8

Zdroj: účetní data MMR za rok 2023, ÚZ; zpracoval NKÚ.

Pozn.: DM = dlouhodobý majetek.

Kontrolou bylo ověřeno, že údaje o plnění rozpočtu a peněžních tocích se promítly správně v účetnictví MMR a rozdíly mezi příjmy a výnosy a náklady a výdaji byly vysvětlitelné.

1.1 Využívání účetních informací jiných vybraných účetních jednotek Ministerstvem pro místní rozvoj

MMR využívá data od všech zřizovaných organizací v rámci kapitoly, a to zejména při zpracování závěrečného účtu, při přípravě plánů činnosti, v rámci svých kontrolních a auditních činností a také pro ověření nastavení funkčnosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému. MMR také využívá účetní údaje řízených organizací pro účely jejich operativního finančního řízení a pro získání správných, úplných a včasných informací o jejich hospodářské situaci. Účetní data jsou MMR využívána pro reporting v *Power BI*³⁴ dle požadované struktury pro finanční řízení. Z pohledu finančního řízení organizací v působnosti MMR jsou vytvářeny tzv. souhrnné finanční plány za účelem sledování například:

- plánu nákladů a výnosů v členění dle jednotlivých syntetických účtů,
- vývoje zůstatků rozvahových účtů ve vazbě na plán investic a technické zhodnocení dlouhodobého majetku a na plán tvorby a čerpání fondů (například fondu kulturních a sociálních potřeb, rezervního fondu, fondu reprodukce majetku).

Informace MMR získává z účetních závěrek, CSÚIS, informačního portálu MONITOR, informačních systémů MMR a přímo od podřízených organizací.

1.2 Využívání účetních informací Ministerstva pro místní rozvoj pro účely vlastního rozhodování a řízení

Uvnitř MMR jsou účetní informace využívány v rámci sekce ekonomicko-provozní. Dále při auditním šetření, jehož cílem je ověření nastavení a funkčnosti vnitřního kontrolního systému. Potřebné účetní podklady si MMR výtěžuje z vlastních informačních systémů.

Vybrané účetní informace, např. stálá a oběžná aktiva, cizí zdroje, náklady a výnosy, podmíněné pohledávky a závazky, jsou MMR využívány pro řízení a rozhodování, např. při přípravě rozpočtu, sledování čerpání výdajů a dosahování příjmů, plánování alokace pro programy, administraci pohledávek a závazků a hospodaření s majetkem.

Účetní informace o stálých a oběžných aktivech, cizích zdrojích MMR využívá ke sledování hospodaření s majetkem, průběžné a následné kontrole pohledávek a závazků, k inventarizaci majetku.

Informace o nákladech na transfery a výnosech z transferů využívá MMR ke sledování čerpání programů a dosahování příjmů u EU programů.

Informace o podmíněných pohledávkách a podmíněných závazcích MMR využívá ke sledování čerpání programů a dosahování příjmů z programů EU, při průběžné a následné kontrole čerpání výdajů na základě objednávek a smluv.

1.3 Propojení účetního a rozpočtového pohledu při využívání některých informací

Odbor účetnictví a finančních služeb MMR k procesům spočívajícím v propojení účetního a rozpočtového pohledu MMR sdělilo, že toto propojení řeší převážně při pořizování majetku (zejména nehmotného). Údaje z podrozvahových účtů pro rozpočetnictví nevyužívá.

³⁴ *Power BI* představuje softwarový produkt pro interaktivní vizualizaci dat.

Dle odboru rozpočtu MMR je propojování účetního a rozpočtového pohledu žádoucí, ale v současné době jej komplikuje roztržitost IT systémů na MMR. Nicméně při definici zadávacích podmínek pro vysoutěžení nového ekonomického systému s větším propojením obou těchto oblastí uvažuje, a to pro možnost jeho širšího praktického využívání.

1.4 Informace vykazované na podrozvahových účtech

Zákon č. 563/1991 Sb. v ustanovení § 7 odst. 5 stanovuje pro vybrané účetní jednotky povinnost uvádět v příloze účetní závěrky informace o stavu účtů v knize podrozvahových účtů.

Uspořádání a označování podrozvahových účtů stanovuje příloha č. 5 vyhlášky č. 410/2009 Sb. a také směrná účtová osnova, která je pro vybrané účetní jednotky dle ustanovení § 76 této vyhlášky závazná. Obsahové vymezení podrozvahových účtů je pak upraveno v ustanovení § 49 až 54 vyhlášky č. 410/2009 Sb.

Údaje o stavu účtů v knize podrozvahových účtů jsou rovněž součástí účetních výkazů za Českou republiku dle ustanovení § 23b zákona č. 563/1991 Sb. a vyhlášky č. 312/2014 Sb.³⁵

Podrozvahové účty lze obecně označit za oblast výkaznictví o potenciálním (možném) či nejistém majetku a závazcích; zachycují skutečnosti, které prozatím nesplňují podmínky pro vykazání v rozvaze.

Významnost pro účtování na podrozvahových účtech a oceňování podmíněných aktiv a podmíněných pasiv si MMR pro rok 2023 upravilo následovně:

³⁵ Vyhláška č. 312/2014 Sb., o podmínkách sestavení účetních výkazů za Českou republiku (konsolidační vyhláška státu).

Tabulka č. 1: Úprava významnosti a oceňování na podrozvahových účtech MMR pro rok 2023

Oblast podrozvahové evidence	Významnost	Oceňování
Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek (účet 901)	Není stanovena	Hranice pro ocenění jiného drobného dlouhodobého nehmotného majetku jsou 1 Kč až 6 999 Kč
Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek (účet 902)	Není stanovena	Hranice pro ocenění jiného drobného dlouhodobého hmotného majetku jsou 1 Kč až 2 999 Kč
Vyřazené pohledávky (účet 905)	Není stanovena	Hodnota vyřazené pohledávky
Podmíněné pohledávky z předfinancování transferů (účty 911 a 951)	Za významné se považují veškeré podmíněné pohledávky k prostředkům EU a ostatní podmíněné pohledávky, pokud přesahují hranici 5 000 000 Kč	V předpokládané výši pohledávek dle § 72 vyhlášky č. 410/2009 Sb.
Ostatní podmíněné závazky z transferů (účty 916 a 956)	Za významné se považují veškeré podmíněné závazky k prostředkům EU a ostatní podmíněné závazky, pokud přesahují hranici 5 000 000 Kč	V předpokládané výši dluhů dle § 72 vyhlášky č. 410/2009 Sb.
Podmíněné pohledávky z jiných smluv (účty 933 a 934)	Hodnota smlouvy nad 5 000 000 Kč	Celková výše smlouvy (smlouvy se uzavírají na období maximálně 8 let)
Podmíněné pohledávky ze vztahu k jiným zdrojům (účet 943)	Za významné se považují veškeré podmíněné pohledávky k prostředkům EU a ostatní podmíněné pohledávky, pokud přesahují hranici 5 000 000 Kč	V předpokládané výši pohledávek dle § 72 vyhlášky č. 410/2009 Sb.
Podmíněné úhrady pohledávek z přijatých zajištění (účet 945)	Veškeré podmíněné pohledávky k prostředkům EU a ostatní podmíněné pohledávky, pokud přesahují hranici 5 000 000 Kč	V předpokládané výši pohledávek dle § 72 vyhlášky č. 410/2009 Sb.
Podmíněné pohledávky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení (účet 948)	Výše soudního sporu nad 5 000 000 Kč	Ve výši soudního sporu
Podmíněné závazky ze zahraničních transferů (účet 954)	Veškeré podmíněné závazky k prostředkům EU a ostatní podmíněné závazky, pokud přesahují hranici 5 000 000 Kč	V předpokládané výši dluhů dle § 72 vyhlášky č. 410/2009 Sb.
Podmíněné závazky z uzavřených smluv (účty 971 až 974)	Hodnota smlouvy nad 5 000 000 Kč	Celková výše smlouvy, u smluv uzavřených na dobu neurčitou ve výši 3násobku ročního závazku vyplývajícího ze smlouvy
Podmíněné závazky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení (účty 985 a 986)	Výše soudního sporu nad 5 000 000 Kč	Ve výši soudního sporu

Zdroj: vnitřní předpisy MMR, ÚZ.

Z celkového počtu účetních zápisů, které MMR v roce 2023 zaúčtovalo, se 14,4 % týkalo podrozvahových účtů.³⁶ Celková výše zůstatků vykázaných na podrozvahových účtech MMR byla v rozmezí let 2021 až 2023 nejnižší v roce 2022 (44 976 mil. Kč), nejvyšší v roce 2021 (58 076 mil. Kč) a v roce 2023 ve výši 50 310 mil. Kč. Celková výše zůstatků vykázaných na podrozvahových účtech MMR za období 2021 až 2023 je významná i ve srovnání s celkovými rozvahovými aktivy a cizími zdroji. Mezi lety 2021 až 2023 se tento podíl pohyboval mezi 132 až 246 %, viz následující tabulka.

³⁶ Z celkových 119 150 řádků v účetním deníku se podrozvahových účtů týkalo 17 188 řádků.

Tabulka č. 2: Srovnání výše celkových zůstatků podrozvahových účtů s údaji o rozvahových aktivech a cizích zdrojích za roky 2021 až 2023 (v mil. Kč, podíl v %)

	2023	2022	2021
Suma zůstatků na podrozvahových účtech (podrozvahová aktiva a pasiva)	50 310,0	44 975,6	58 075,7
- z toho:			
podrozvahová aktiva	4 433,5	3 154,5	2 198,2
podrozvahová pasiva	45 876,5	41 821,1	55 877,5
Suma zůstatků na rozvahových účtech (aktiva a cizí zdroje)	36 453,0	33 963,9	23 514,9
- z toho:			
aktiva	20 102,7	18 982,7	13 257,6
cizí zdroje	16 350,3	14 981,2	10 257,3
Podíl zůstatků podrozvahových účtů na celkových rozvahových aktivech a cizích zdrojích	138 %	132 %	246 %
Podíl zůstatků podrozvahových aktiv na rozvahových aktivech	22 %	17 %	17 %
Podíl zůstatků podrozvahových pasiv na cizích zdrojích	281 %	279 %	545 %

Zdroj: účetní závěrky MMR za roky 2021 až 2023, výpočet vypracoval NKÚ.

Kategorizace podmíněných aktiv a podmíněných pasiv MMR je uvedena v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3: Kategorizace podmíněných aktiv a podmíněných pasiv (v mil. Kč)

Podmíněná aktiva a pasiva	Hodnota vykázaná k 31. prosinci 2023
I. v podstatě jistá a očekávaná³⁷	43 549,6
- podmíněné pohledávky z předfinancování transferů (účty 911 a 951)	1 672,8
- ostatní podmíněné závazky z transferů (účty 916 a 956)	39 238,4
- podmíněné pohledávky z uzavřených smluv (účet 934)	346,1
- podmíněné závazky ze zahraničních transferů (účet 954)	42,8
- podmíněné závazky z uzavřených smluv (účty 972 a 974)	2 249,5
II. podmíněná specifickým rizikem, jež není plně pod kontrolou účetní jednotky³⁸	6 731,6
- podmíněné pohledávky ze vztahu k jiným zdrojům (účet 943)	14,2
- podmíněné úhrady pohledávek z přijatých zajištění (účet 945)	2 369,3
- podmíněné pohledávky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení (účet 948)	2,3
- podmíněné závazky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení (účet 986)	4 345,8
III. nejistá, neočekávaná k plnění³⁹	0,0
X	0,0

Zdroj: ÚZ, vlastní členění vypracoval NKÚ.

³⁷ Zejména z uzavřených smluv a z transferů.

³⁸ Mohou nastat, výsledek ale není pod kontrolou účetní jednotky, např. soudní spory, přijatá zajištění apod.

³⁹ Jsou hypotetické, jejich vznik, a tedy ani plnění nejsou předpokládány, např. náhrada za případné zničení vypůjčeného majetku.